

کارشناس انرژی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» و با اشاره به رانت نفتی مجلس به برخی دستگاه‌ها:

منتظر فساد گسترده در صنعت نفت باشید

محمد میرزایی

در حالی که چند روز پیشتر به ۲۹ اسفند؛ یعنی روز ملی شدن صنعت نفت باقی نمانده، مجلس انقلابی در اقدامی عجیب مصوب کرده تا دولت سیزدهم در سال ۱۴۰۱ بدهی خود به برخی نهادها و بخش خصوصی را با تحویل نفت خام و میعانات گازی تسویه کند.

به گزارش «توسعه ایرانی»، کارشناسان و اقتصاددانان نسبت به فسادزایی این تصمیم هشدار داده‌اند و بر این باورند همدان طومر که در دولت‌های قبل چنین تصمیمات و قوانینی موجب ظهور بایک زنجانی‌ها و ایجاد رانت‌ها و به هدر رفتن میلیاردها دلار از سرمایه‌های ملی شده، اکنون و با تصمیم مجلس برای نحوه جدید تسویه بدهی‌های دولت با تحویل نفت خام و میعانات گازی به برخی نهادها، تیر خلاص بر پیکر نسیف صنعت نفت که در اثر تحریم‌های گسترده سال‌های اخیر، توان خود را از دست داده و حتی با وجود احیای برجام به نظر نمی‌رسد زیر سایه قانون جدید بتواند وضعیت خود را سامانی دهد.

در ماه‌های اخیر بررسی بودجه ۱۴۰۱ با واکنش‌های فراوانی مواجه شده و کارشناسان بارها نسبت به کسری بودجه شدید در سال آینده و همچنین میزان درآمدها و هزینه‌های جاری کشور هشدارهای فراوانی داده‌اند؛ با وجود نگرانی‌های فراوان نسبت به وضعیت اقتصادی در سال آتی نمایندگان مجلس در جریان بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۱ پانزدهم اسفندماه بندی را به پیشنهاد کمیسیون عمران به تصویب یک بودجه اضافه کردند که بر اساس آن دولت باید بدهی قطعی خود در بخش طرح‌های عمرانی، دفاعی و هسته‌ای را با تحویل نفت و گاز تسویه کند. مطابق تصمیم نمایندگان مجلس، پرداخت تعهدات مربوط به طرح‌های عمرانی، دفاعی و هسته‌ای از طریق تحویل نفت خام و میعانات گازی صادراتی، بر اساس

قیمت روز صادراتی شرکت ملی نفت ایران خواهد بود. این قانون با ۱۲۲ رأی موافق، ۶۲ رأی مخالف و ۱۰ رأی ممتنع از مجموع ۲۳۶ نماینده حاضر در مجلس؛ دولت را مکلف کرده از طریق شرکت ملی نفت ایران تا مبلغ ۹۰ هزار میلیارد تومان از خالص بدهی قطعی خود را با دادن نفت خام و میعانات گازی پرداخت کند. مخالفت برخی نمایندگان در جلسه ۱۵ اسفندماه، راه جایی نبرود و با وجود مخالفت‌های فراوان در مورد ابهامات این قانون و اینکه بر اساس این قانون احتمال ایجاد تغییرات بسیاری در بودجه کشور وجود دارد؛ موافقان موجب تصویب آن شدند.

فروش نفت خام در انحصار شرکت ملی نفت است

محمدعلی صادقی، تحلیلگر بازار انرژی به «توسعه ایرانی» درباره تصمیم اخیر نمایندگان مجلس و تیر خلاص بر صنعت نفت اظهار کرد: اصولاً اگر کسی وارد مقوله بررسی و مطابقت قوانین شرکت ملی نفت ایران شود؛ مشاهده می‌کند انحصار فروش نفت خام مختص به این شرکت است و هیچ‌اگران، سازمان

و یا شرکتی حق چنین اقدامی را ندارد. وی افزود: بر مبنای یک سری شرایطی که برای ایران به وجود آمده و همچنین تحریم‌ها و تحریم شرکت نفت؛ برخی میان‌برها در نظر گرفته شده که قابل اغماض است اما اینکه نفت خام در اختیار بخش خصوصی بگذارد و این بخش که اصلاً حرفی برای گفتن در بازار بین‌المللی نفت و انرژی ندارد. وی تصریح کرد: این افراد و نهادها با بازارها آشنا هستند و به احتمال زیاد با به دلیل ناآشنایی در دام فاسد خواهند افتاد و یا بر مبنای رانت نفت و انرژی در اختیار افراد درجه دوم و سوم قرار خواهد گرفت و در نهایت موجب بروز هرج و مرج در بازار خواهند شد.

کارشناس حوزه نفت و انرژی بیان کرد: قبلاً هم بدهی دولت به مینارادر قالب فروش نفت خام و فرآورده به این نهاد دادند و در آن سوی آب‌ها شرکت نفت یک قیمت را برای محصولات تعیین کرده بود و همچنین شرکت مینا قیمت خود را اعلام می‌کرد که معمولاً قیمت شرکت مینا از قیمت رسمی شرکت ملی نفت پایین‌تر بود و به این صورت

گذاشت، تاجری که سواد بین‌المللی و سواد فروش نفت خام ندارد؛ نمی‌تواند وارد این عرصه شود. وی تاکید کرد: بنده به عنوان کارشناس بازار نفت که قیمت نفت خام را در تمام طول سال رصد و نوسانات را بررسی می‌کنم؛ می‌دانم بحران‌ها و مسائل ژئوپلیتیک در این حوزه موثر است و در نظر داشتن آنها جزو الزامات فعالیت در این بازار است.

صادقی گفت: برای مثال اگر نفت و مشتقات به افراد و نهادها واگذار شود، یک روز خواهند گفت مشتری نداریم و روز دیگر شاهد افزایش تعداد مشتریان خواهیم بود که نتیجه‌ای جز وارد کردن فشار بر گردن شرکت نفت نخواهد داشت. افراد و نهادها ممکن است به دنبال استفاده از رانت نفت خام به منبع درآمد باشند در حالی که نفت خام ثروت ملی است و در اختیار متولیان است که باید از بیت‌المال و حریم منافع ملی مای دفاع کنند؛ نه اینکه در اختیار افرادی قرار گیرد که پس از فروش پاسخگو نباشند. وی تاکید کرد: بررسی وضعیت فروش نفت در سال‌های اخیر نشان می‌دهد بایک زنجانی و امثال وی نسبت به فروش نفت و درآمدهای حاصل از آن تاکنون پاسخگو نبوده‌اند. وزرا و مدیرانی که نفت را در اختیار بایک زنجانی‌ها قرار داده‌اند باید پاسخگو باشند که تاکنون پاسخی ندادند و بازخواستی از سرمنشاهای این اقدام صورت نگرفته است.

صادقی گفت: به خاطر حضور چند واسطه، میلیاردها دلار از سرمایه‌های ملی مردم و کشور از بین رفته و کسی پاسخگو نیست.

بروز هرج و مرج مالی در اثر مصوبه اخیر مجلس

وی در پاسخ به این سوال که آیا اجرای چنین مصوبه‌ای می‌تواند منجر به هرج و مرج مالی و بی‌انضباطی مالی در اقتصاد ایران شود یا خیر؛ گفت: حتماً این گونه خواهد بود، اکنون تمام هنر مجلس این است که درآمدهای دولت را تنظیم می‌کند در حالی که درآمدهای ملی فقط مختص و در اختیار دولت نیست؛ بخش‌های غیر دولتی، نهادها و سازمان‌ها از قبل همین درآمد استفاده می‌کنند اما پاسخگو نیستند.

محمدعلی صادقی: بررسی وضعیت فروش نفت در سال‌های اخیر نشان می‌دهد بایک زنجانی و امثال وی نسبت به فروش نفت و درآمدهای حاصل از آن تاکنون پاسخگو نبوده‌اند. وزرا و مدیرانی که نفت را در اختیار بایک زنجانی‌ها قرار داده‌اند باید پاسخگو باشند که تاکنون پاسخی ندادند و بازخواستی از سرمنشاهای این اقدام صورت نگرفته است

لزوم شناخت صحیح از منابع مالی انرژی

وی درباره اعتقاد وزیر اقتصاد مبنی بر رفع وابستگی اقتصاد به فروش نفت و پرداخت هزینه‌های این مساله در سایه تحریم‌های گسترده گفت: باید شناخت صحیحی از میزان درآمدها داشت و بر اساس درآمدها می‌توان هزینه کرد بنابراین باید بدانیم اگر منابع مالی در اختیار نداریم و اگر هزینه کنیم به حتم کم خواهیم آورد. صادقی ادامه داد: اقدام اخیر مجلس؛ مصداق بارز ایجاد وابستگی به نفت است و کسانی که اظهار می‌کنند وابسته به نفت نیستیم باید از سال ۱۹۸۰ تاکنون می‌توانستند در صندوق توسعه ملی دو تریلیون دلار ذخیره کنند و این افراد پاسخ دهند اکنون چقدر در این صندوق ذخیره‌اری وجود دارد؟ اکنون تروژ نزدیکاً این میزان ذخیره‌اری دارد. وی تاکید کرد: اقتصاد؛ ظرفیت‌ترین و مشهودترین فرایند علمی است و بر این اساس اگر درآمد داشته‌ای می‌تواند هزینه کنید نه اینکه با توجه به وعده‌ها اقدام به استقراض کرد.

خبر اقتصادی

انس طلا از مرز ۲۰۰۰ دلار برگشت

ایستنا - قیمت طلا در معاملات روز سه شنبه بازار جهانی تحت تاثیر دلار قوی، از مرز ۲۰۰۰ دلار

عقب‌نشینی کرد و کاهش یافت. بهای هراونس طلا برای تحویل فوری با ۰.۵ درصد کاهش، به ۱۹۸۸ دلار و ۷۸ سنت رسید. بهای معاملات این بازار روز دوشنبه تا مرز ۲۰۰۲ دلار و ۴۰ سنت صعود کرده بود. در بازار معاملات آتی آمریکا، بهای هراونس طلا با ۰.۲ درصد کاهش، به ۱۹۹۲ دلار و ۴۰ سنت رسید. بهای معاملات این بازار روز دوشنبه با ۱.۵ درصد افزایش، در ۱۹۹۵ دلار و ۹۰ سنت بسته شده بود. موجودی طلای «اس پی دی آر گلد تراست» که بزرگترین صندوق ETF تحت پوشش طلای در جهان است روز دوشنبه ۰.۸ درصد رشد کرد و به ۱۰۶۲.۷ تن رسید که بالاترین میزان از اواسط مارس سال ۲۰۲۱ بود.

معاون وزیر صمت: تعرفه واردات خودرو سال آینده ۷۵ تا ۸۰ درصد خواهد بود

صدا و سیما - معاون وزیر صمت گفت: تعرفه واردات خودرو برای سال آینده فعلاً تغییری

ندارد و بر اساس همان تعرفه‌های قبلی است. تعرفه از ۴۰ درصد آغاز و تا مرز ۷۵ درصد بر اساس حجم موتور خودرو و اعمال می‌شود. محسن صالحی‌نیادر رابطه با ساز و کار واردات خودرو در سال ۱۴۰۱ و در پاسخ به این سوال که مجوز واردات خودروهای صادراتی چه کسانی داده می‌شود؟ بیان کرد: واردات خودرو دارای سابقه است و در سال‌های قبل هم بر اساس آئین نامه ضوابط فنی واردات خودرو که مصوب هیأت وزیران است ساری و جاری بوده است اما آنچه که امروز بیان می‌کنیم اجازه داده می‌شود که دولت بتواند به شرکت‌ها و یا اشخاصی که بر اساس ضوابط فنی واردات خودرو می‌توانند مشمول واردات خودرو شوند این اجازه را اعطا کند بنابراین واردات خودرو توسط دولت و از کارکن دولت مدنظر نیست.

احتمال افزایش نرخ دام با حذف ارز ترجیحی

ایلنا - رئیس اتحادیه مرغ‌کزی دام‌سبک کشور با اشاره به احتمال افزایش نرخ دام‌ها حذف ارز ترجیحی گفت: اگر دولت نتواند مافیای گوشت‌فرما را کنترل کند بدون تردید قیمت گوشت‌فرمز هم پای قیمت مرغ افزایش نرخ را تجربه خواهد کرد؛ دولت باید نظارت در این بخش را دوچندان کند چرا که آنها می‌خواهند با افزایش بی‌رویه قیمت گوشت‌فرمز، واردات را توجیه پذیر جلوه دهند.

افشین صدر دادرس در گفت‌وگو با ایلنا، در پاسخ به این پرسش که بعد از حذف ارز ترجیحی برای واردات نهاده‌های بخشش با چه چالش‌هایی مواجه خواهد شد؟ گفت: آزادسازی واردات در بخش نهاده‌ها باعث خواهد شد که سیستم توزیع نامتوازن سابق تمام شود و واردکنندگان دیگر معطل در یافت ارز ۴۲۰۰ نامند و به موقع نهاده را وارد و در اختیار تولیدکنندگان قرار دهند. وی ادامه داد: آنچه مسلم است با حذف ارز ۴۲۰۰ توانایی قیمت‌نهادها افزایش پیدا می‌کند و دامداران نیازمند افزایش سرمایه در گردش خود هستند. این در حالی است که مجلسیان توزیع کالا بر گالکترونیک را برای مصرف کنندگان تدارک دیده‌اند و چندین به تولیدکنندگان توجه نکرده‌اند اما باید بگویم که تولیدکنندگان نیز مانند مصرف کنندگان به حمایت و دریافت تسهیلات نیاز دارند تا تولید در کشور متوقف نشود.

زمین‌های کشاورزی سنددار می‌شوند

تسنیم - وزیر جهاد کشاورزی گفت: در صورتی که اراضی کشاورزی سنددار نباشند، عملاً برنامهریزی نیز در بخش کشاورزی به‌درستی قابل انجام نیست. به همین منظور سنددار کردن اراضی در اولویت وزارت جهاد کشاورزی در دولت سیزدهم است و شخص یا عاملی نباید مانع تحقق این امر شود. سید جواد ساداتی‌نژاد گفت: ۳۰ درصد از پرونده‌های قضایی موجود در کشور به دلیل نداشتن سند است؛ قانونگذار در قوانین مربوط، مشخص کرده که با پایان سال ۱۳۹۹ باید تمام اراضی کشاورزی سنددار شوند اما تا به امروز تنها ۴ تا ۵ درصد از این اراضی سنددار شده‌اند.

بدون FATF نمی‌توان از توافق وین انتظار اتفاقات بزرگ داشت

WTO است، بسیار خوب است که بتوانیم به سازمان تجارت جهانی بپیوندیم و مانند بسیاری دیگر از کشورها که به راحتی با وی ادامه داد: اگر ما نتوانیم وارد FATF شویم نمی‌توانیم جذب سرمایه‌گذاری خارجی داشته باشیم. عوامل مختلفی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی موثر هستند که یکی از فاکتورهای آن مرادوات بانکی است که بدون FATF به مشکل برمی‌خورد. علاوه بر این ریسک‌های بالای بین‌المللی ایران که در رتینگ‌ها اعلام می‌کنند نیز تاثیر دارد. امیدواریم که با احیای برجام و پیوستن به FATF این ریسک‌ها را کمتر می‌کند. عباد تصریح کرد: عوامل دیگر مانند امنیت سرمایه‌گذاری و شفافیت برایشان حائز اهمیت است.

اگر سرمایه‌گذاران خارجی هم بخواهند وارد ایران شوند موضوع شفافیت برایشان حائز اهمیت است. وی در ادامه اضافه کرد: گرچه مراحل پایانی احیای برجام کمی سخت و خطرناک است و باید دید از این مراحل مانند تضمینی که روسیه و چین خواسته‌اند می‌توانیم بگذریم یا نه. ولی اگر این توافق به نتیجه برسد بدون FATF استفاده از آن سخت خواهد بود. پیش‌بینی من این است که اگر برجام احیا شود، FATF هم تصویب خواهد شد. گرچه این فرآیند زمان‌بر است اما باید به سرعت آن را پیش ببریم. عضو هیأت‌نماینده گان اتاق بازرگانی تهران، تاکید بر اهمیت پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی بیان کرد: قدم‌معدی نیز

عضو هیأت‌نماینده گان اتاق بازرگانی تهران:

بدون FATF نمی‌توان از توافق وین انتظار اتفاقات بزرگ داشت: عضو هیأت‌نماینده گان اتاق بازرگانی تهران اظهار داشت: اگر ما نتوانیم وارد FATF شویم، نمی‌توانیم جذب سرمایه‌گذاری خارجی داشته باشیم. عوامل مختلفی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی موثر هستند که یکی از فاکتورهای آن مرادوات بانکی است که بدون FATF به مشکل برمی‌خورد.

مهرداد عباد در گفت‌وگو با ایلنا در مورد تاثیر عدم پذیرش FATF در صورت شکل‌گیری توافق احیای برجام اظهار کرد: توافق بدون FATF تاحدی مشکل‌گشا است و می‌تواند تجارت خارجی ما را راحت‌تر کند ولی بدون FATF نمی‌توان انتظار اتفاقات بزرگ را داشت. برای انتقال پول در سطح بین‌المللی، باز کردن LC و فاینانس ما محتماً نیاز داریم که به FATF بپیوندیم.

مسعود خوانساری:

ایران می‌تواند هاب دریایی و هوایی باشد

گزارش رویترز، تورم سالانه آمریکا منتهی به ژانویه ۲۰۲۲ در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته میلادی ۷ و نیم درصد رشد داشته، برای هشتمین ماه متوالی تورم آمریکا به ۵ درصد رسیده و پیش‌بینی می‌شود که توسط فدرال رزرو افزایش نرخ بهره انجام شود که اگر این موضوع تحقق یابد طبیعتاً بر اقتصاد دنیا نیز تاثیر خواهد گذاشت. رئیس اتاق بازرگانی تهران اظهار کرد: ترکیه نیز تورم بالای ۲۰ درصد داشته، در ماه ژانویه شاخص تورم در حوزه یورو به رکورد جدیدی رسیده و قیمت کالاها و خدمات در این ماه افزایش ۵.۱ درصدی داشته که این رقم بالاترین شاخص تورم از سال ۹۹ یعنی تغییر سیاست پولی اروپا به یورو بوده است. وی با اشاره به مسائل پیش‌آمده بین‌روسیه و اوکراین بیان کرد: این مساله‌ها سابقه‌یافته‌ها هستند و به سازمان

وی گفت: مسیریایی به عنوان «یک کمربند-یک جاده» طراحی شده و اغلب سعی کرده‌اند ایران را از نظر جاده‌ها، دریایی، هوایی و زمینی و حتی لوله‌کشی‌های نفت و گاز دورزنند. خوانساری با اشاره به نرخ تورم بیان کرد: تورم کشور منتهی به بهمن ۱۴۰۰ با یک درصد کاهش به ۴.۱۴ درصد رسیده و اگرچه هنوز بیش از ۴۰ درصد است اما خوشبختانه یک درصد کاهش داشته است و وی افزود: بر اساس

خواربار کشاورزی معتقدند که شرایط حال حاضر در ایجاد نامنی بازار غذا بخصوص در کشورهای خاورمیانه که ۷۰ درصد نیاز غلات خود را از این دو کشور تأمین می‌کنند، با طولانی شدن جنگ تاثیر حداکثری خواهد داشت. به گفته رئیس اتاق بازرگانی، میزان صادرات نفت و گاز روسیه حدود ۲۷۵ میلیارد دلار است که از ۴۲۵ میلیارد دلار کل صادراتش حدود ۷۵ میلیارد دلار صادرات نفت و گاز است که طبیعتاً هم روی اقتصاد روسیه و هم روی اقتصاد جهان تاثیر گذار است البته اثر آن روی نفت و بنزین بوده و قیمت نفت روز گذشته به بالای ۱۲۰ دلار رسید. وی اظهار کرد: مسائلی که بین روسیه و اوکراین به وجود آمده اگر ادامه یابد طبیعتاً خطرناک خواهد بود و امیدواریم هر چه زودتر بحران حل شود. خوانساری تاکید کرد: با توجه به تورم ترکیه و بالا رفتن قیمت نفت، امیدواریم از این موقعیت استفاده کنیم و تنگ‌ناهی‌های سال گذشته را کمتر داشته باشیم.